

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C256 – CUL34**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 15 juni 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het gewijzigde aanbod van een kabelmaatschappij	3
Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de mogelijke promotie van een bepaalde schlager door de openbare omroep VRT	7
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de politieke en ideologische onpartijdigheid van de VRT bij de organisatie van het Groot Debat	10
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het gratis online videoaanbod van Ketnet	21

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene**Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het gewijzigde aanbod van een kabelmaatschappij**

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, op 22 juni brengt Telenet Disney Channel op de kabel voor zijn analoge televisiekanten in Vlaanderen. Met die aanpassing zet Telenet eigenlijk een tweede stap, na het toevoegen van vtmKzoom, Discovery Channel en EXQI op de kabel vorig jaar, om het analoge aanbod toegankelijk te maken voor een zo breed mogelijk publiek en het digitale aanbod te herbekijken.

Het Amerikaanse Disney Channel is weliswaar een Nederlandstalige familiezender, maar in dezelfde beweging heeft Telenet Kanaal Z, toch een Vlaamse zakenzender, naar het digitale platform verschoven. Sommigen hebben het over ‘verbannen’. Disney is weliswaar Nederlandstalig, maar in de eerste plaats is het toch commercieel en allesbehalve een Nederlands of Vlaams product, als we even die term mogen gebruiken. Kanaal Z is dat wel en heeft bovendien een op de eerste plaats informatief karakter, wat toch ook belangrijk is.

Het is ook al gebleken uit vorige discussies in deze commissie: we gaan er allemaal van uit dat het digitale platform de komende jaren aan belang zal winnen. Of er over 5 jaar werkelijk een penetratiegraad zal zijn van 90 à 95 percent, zoals sommigen hopen, is echter zeer de vraag. Men kan zich ook afvragen of het nog nodig is om een nieuwe omroep in het analoge aanbod te verspreiden, als dat analoge aanbod steeds minder belangrijk wordt. Als zenders dat doen, dan betekent dat toch dat ze er nog brood in zien. Enerzijds zien we dat een informatief programma van eigen bodem plaats moet ruimen voor een Amerikaans commercieel product, anderzijds stellen we opnieuw vast dat de distributeurs het roer in handen hebben wat de toegang tot de huiskamer betreft. Ik wend me wat dat laatste betreft tot de heer Decaluwe.

Minister, ik weet dat u vandaag weinig ruimte hebt om op te treden, maar als we merken dat Vlaamse omroepen hun analoge kanaal verliezen ten koste van buitenlandse omroepen, is er onzes inziens toch een negatieve evolutie aan de gang. Misschien moet de Vlaamse Regering de must-carryregeling evalueren? Hoe kijkt u aan tegen die evolutie? Bent u van oordeel dat beleidsmaatregelen zich opdringen? Zo ja, welke? Hebt u al actie ondernomen op dat vlak?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, we hebben de reactie van de minister in de media al gehoord toen dit net was gebeurd. De vraag van de heer Vandaele lijkt me wat vreemd. Een eigen zender vervangen door een buitenlandse zender klinkt inderdaad niet zo goed, maar als ik goed ben geïnformeerd, is Kanaal Z zelf vragende partij geweest om van analoog naar digitaal te gaan, onder meer om budgettaire redenen. Ik heb dus niet de indruk dat dit een groot probleem is. Het is een dag lang een storm in een glas water geweest in de media, maar de eigenaar van Kanaal Z, de heer De Nolf, heeft verklaard dat dit allemaal was aangekondigd en voorbereid en dat het voor hen geen probleem is.

Minister, het punt is misschien wel dat we een aantal andere verschuivingen hebben meegemaakt. De heer Vandaele had het terecht over die penetratie, die alleszins spectaculair toeneemt. Moeten we in alle stilte geen soort analoge switch-off voorbereiden als een bepaalde penetratiegraad is bereikt, zoals dat destijds is gebeurd voor de radio-etherfrequenties? Vanzelfsprekend zouden daarbij de nodige begeleidingsmaatregelen moeten worden genomen. Op een bepaald ogenblik zal er immers een grote druk komen, omdat nog 5 à 10 percent, of nog minder, de rest in de problemen brengt. Wordt dit voorbereid?

Overweegt u dat? Ik weet dat we ministers niet mogen vragen naar wat ze denken te zullen doen, maar deze problematiek komt op ons af.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, dit is inderdaad een vreemde vraag, want het merendeel van de zenders die Vlaams zijn, bevindt zich nu net op die digitale kabel. Kanaal Z is een achterblijvertje wat dat betreft, in zijn niche, bedoel ik dan. Bij veel zenders is men trouwens blij dat het analoge afneemt: hoe minder analoge zenders, des te meer mensen overstappen naar een digitaal pakket van Proximus of Telenet. Dat wordt dus in veel gevallen gebruikt als een meerwaarde om abonnementen te creëren. In veel gevallen is het analoge gewoon een promo geworden voor een aantal zenders. Daar bestaan cijfers over. Ik zal me niet verdiepen in de marketingstrategie van Telenet, maar ik kan me indenken dat het meestal gaat over een promotiestunt, waarbij die zender nadien verdwijnt naar de digitale kanalen. Ook EXQI werd analoog gezet, net als een aantal andere zenders, om mensen erop te wijzen dat ze dat alles digitaal kunnen vinden, omdat de ruimte daar min of meer onbeperkt is.

Wat ik me nog herinner van de must-carryregeling in Vlaanderen, is dat die niet in overeenstemming was met de Europese regels. Ik kan me echter vergissen. Ik vind het dus wat vreemd dat men opnieuw in die richting redeneert.

Minister, mijn vraag sluit aan bij die van de heer Decaluwe. Overweegt u initiatieven te nemen om die analoge switch-off van de kabel voor te bereiden? Als iedereen digitaal gaat, op de twee distributieplatformen die er nu zijn, zal er immers vaak geen discussie meer zijn over de vraag wat daarop moet worden gezet. Wat de distributeurs op hun digitale kanalen zetten, is een veelvoud van wat men analoog technisch aankan. Daar is het dan daadwerkelijk ‘the survival of the fittest’, van het beste concept. Kanaal Z kan 24 uur op 24 en 7 dagen op 7 het best renderen op een digitaal platform in plaats van op een analoog kanaal, waar het aan sharing moet doen. Dat geldt voor heel veel kanalen. In Vlaanderen zit de toekomst net in dat digitale: steeds meer mensen kiezen voor dat digitale systeem. Als ik goed ben ingelicht, zijn de distributeurs bezig met die overweging: als ze het analoge uitschakelen, kunnen ze, zonder dat er echt sprake is van een hogere prijs, ervoor zorgen dat de mensen een digitaal basispakket hebben. Die discussie wordt dan dus uit de weg gegaan.

Minister, het lijkt me dat u veeleer dat moet begeleiden en bekijken hoe dat loopt. U zou initiatieven kunnen nemen om heel Vlaanderen naar het digitale te doen overstappen, en dat iets sneller. Dan is volgens mij ook de discussie over de must-carryregeling van de baan. Nogmaals, het digitale pakket dat wordt aangeboden, is veel ruimer dan men analoog aankan. Ik zie dat dus niet zo somber in. Ik denk dat er net meer Vlaamse initiatieven kunnen worden opgestart als iedereen naar het digitale is overgestapt.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik onthoud uit deze verkiezingscampagne vooral dat Kanaal Z een zeer ruim debat heeft georganiseerd met alle partijen, zowel aan Franstalige als aan Vlaamse kant, op mijn partij na. Laat me dus duidelijk zijn: het is niet mijn bedoeling om Kanaal Z hier te verdedigen. We stellen echter inderdaad die evolutie vast. Ik vraag me enkel af wat er nog mogelijk is binnen de Europese regelgeving.

Naarmate de digitalisering van televisie voortschrijdt, krijgen de distributeurs steeds meer macht met betrekking tot wat ze al dan niet aanbieden, met betrekking tot wat ze in een totaalpakket aanbieden en wat als extra te betalen wordt aangeboden. Ik weet dat Europa de must-carryregeling inderdaad problematisch vindt, maar het lijkt me toch nuttig dat bepaalde zenders aanwezig moeten zijn in het algemene pakket van digitale televisie. Ik vraag me af, gelet op die Europese regels, wat ter zake mogelijk is. Op welke manier kan de Vlaamse Regering die distributeurs onder druk zetten, om hen te dwingen bepaalde zenders op te nemen in dat totaalpakket? De heer Verstrepen heeft gelijk dat we stilaan op weg zijn naar

een analoge switch-off, maar ook in dat digitale pakket moeten bepaalde zenders aanwezig kunnen zijn, voor één prijs, en niet tegen extra betaling.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik heb zowel met Telenet als Kanaal Z contact opgenomen nadat we hebben vernomen dat Kanaal Z digitaal ging. Mijn antwoord is dus gebaseerd op de informatie die ik van beide heb gekregen.

Het televisieaanbod van de distributeurs verandert uiteraard. Het veranderen van het aanbod kan om verschillende redenen. Het verspreiden van de zender kan bijvoorbeeld niet meer passen in het pakket waar het zich tot dan toe in bevond, het aantal kijkers is beperkt of de doelgroep is al grotendeels overgestapt naar digitale televisie. Er zijn verschillende motieven mogelijk. Al die situaties gaan in principe gepaard met afspraken tussen de zender en de distributeur.

Zenders toevoegen gebeurt vanzelfsprekend ook door middel van afspraken tussen zender en distributeur. Hierbij spelen een aantal overwegingen. Is er een vraag bij de televisiekijker voor een bepaald type programma, zoals kinderprogramma's? Wordt de Nederlandse taal gebruikt, of is er ondertiteling? Kan het een bijdrage leveren aan de diversiteit van het aanbod?

Wat het specifieke geval van de verhuizing van Kanaal Z naar de digitale kabel betreft, waren er afspraken tussen Telenet en Kanaal Z, waarin uiteindelijk beide spelers zich konden vinden. Belangrijk hierbij was vooral de vaststelling dat de doelgroep van Kanaal Z al grotendeels overgestapt is naar digitale televisie of op het punt staat dit te doen. Telenet heeft contractueel met Disney Channel een Nederlandstalige verankering bedongen, namelijk specifieke Vlaamse gedubde programma's en ondertiteling. Die twee zaken hebben ertoe geleid dat men tot die beslissing is overgegaan. Bij het toevoegen of schrappen van zenders probeert Telenet rekening te houden met de drie genoemde afwegingen.

Zoals ik eerder heb aangegeven acht ik het persoonlijk wel een aandachtspunt dat Vlaamse zenders niet zomaar of te vlug van de analoge kabel verdwijnen. Ik heb mijn bezorgdheid uitgesproken. Ik heb de bevestiging gekregen van Telenet en Kanaal Z dat het voor hen oké is. Er is dus geen aanleiding om ons daarover verder zorgen te maken.

Er is gevraagd naar een eventuele evaluatie van de must-carryregeling. Zoals u weet, ressorteerden aanvankelijk alle televisieomroepprogramma's van de Vlaamse particuliere televisieomroeporganisaties onder de must-carryregel. Deze regeling is veranderd onder druk van de Europese Commissie. Bij het decreet van 25 mei 2007 werd de must-carryregeling beperkt tot de Vlaamse openbare omroep, de openbare omroepen van de andere gemeenschappen en Nederland en de regionale televisieomroepen. Dat is conform de Europese regelgeving.

We moeten opvolgen hoe snel de overschakeling gaat naar het digitale kanaal. Naar aanleiding van de beleidsnota hebben we daarover ook gesproken. Er liggen enkele elementen in het vuur. Hoe snel evolueert het aantal gebruikers? Dat gaat redelijk snel. We moeten ook rekening houden met de kostprijs voor de huisgezinnen en met het tweede en derde toestel. Het is in eerste instantie ook aan de distributeurs om zelf aan te geven wanneer zij naar marktomstandigheden het moment gekomen achten. Op dat moment moeten we kijken of we bewarende maatregelen moeten nemen of iets doen voor bepaalde doelgroepen. Mijn standpunt van bij de beleidsnota blijft gehandhaafd: we moeten het verder opvolgen en op dit moment is er nog geen reden om in te grijpen.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, u zegt dat Telenet en Kanaal Z zich uiteindelijk allebei konden vinden in de afspraak. Dat kan wel. De heer Decaluwe gaat nog iets verder en zegt dat Kanaal Z zelfs vragende partij was om te verhuizen. Mijn informatie is anders. Ik

verneem dat de druk om te verhuizen op Kanaal Z toch vrij groot was, tenzij ze vrij diep in de portemonnee wilden tasten, en dat was blijkbaar niet de bedoeling bij Kanaal Z.

Mijnheer Verstrepen, u hebt het over de must-carryregel. De minister heeft daar al min of meer op geantwoord. Dat was destijds inderdaad een probleem voor Europa, toen alle zenders nog onder die regeling vielen, maar het is intussen beperkt tot een achttal en volgens de regelgeving zou de Vlaamse Regering dat aantal zelfs nog kunnen verhogen.

Dan is er de discussie of het nog nodig is om op analoge kanalen te werken. Het feit dat Telenet Disney Channel nu analoog aanbiedt, betekent toch dat ook zij ervan uitgaan dat analoog nog niet weg is. Anders zouden ze die oefening niet doen. We moeten er nog enige tijd mee leven dat het analoge een belangrijke rol blijft spelen, niet enkel voor de tweede en derde toestellen, maar ook in het basisaanbod van veel gezinnen.

Wij vinden het nog altijd belangrijk dat er inspanningen worden gedaan, en we verwachten dat ook van Telenet, om onze eigen kanalen, waarvan Kanaal Z er toch eentje is, extra te ondersteunen.

De heer Wim Wienen: Ik vrees dat ik een vraag stel waarop u op basis van het reglement niet hoeft te antwoorden, minister, want men mag niet naar intenties vragen. Als u dat niet doet, zal ik het u dus niet kwalijk nemen. Ik onderneem toch een schuchtere poging.

Het staat de Vlaamse Regering inderdaad vrij om het aantal zenders in de must-carryregeling uit te breiden. Dat lijkt mij persoonlijk nuttig, toch zeker voor bepaalde zenders. Vindt de Vlaamse Regering dat ook nuttig en ontwikkelt zij plannen in die richting?

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb geluisterd naar uw antwoord, minister. Ik wil even reageren op de opmerkingen over de must-carryregeling van de collega's. Ik merk dat die discussie weer naar boven komt en mijn tenen beginnen te krullen. Collega's, in het verleden, toen er enkel analoge kabel distributie was, werd de must-carryregeling als stok achter de deur gebruikt om nieuwe initiatieven te blokkeren en niet op de kabel toe te laten. (*Opmerkingen van de heer Wim Wienen*)

Wie gaat de must-carryregeling bepalen? Met welke criteria? Als men een must-carryregel wil invoeren voor elk Vlaams initiatief, zou ik misschien nog willen meegaan, maar dan voor elk Vlaams initiatief. In die discussie wil je niet belanden. Ik hoor dat altijd graag zeggen, maar bezint eer ge begint. Ik vind de must-carrydiscussie voorbijgestreefd en alleen toepasbaar op alle Vlaamse initiatieven.

Minister Ingrid Lieten: Uiteraard bekijken wij dat permanent, maar ik wil er nog eens op wijzen dat het niet zo evident is. De voorwaarden staan in het decreet. Als je een bijkomende must-carryzender wilt, moet die ten eerste een volwaardig journaal verzorgen, dat wordt gemaakt door een eigen redactie die hoofdzakelijk bestaat uit erkende beroepsjournalisten. Ten tweede moet die zorgen voor een gevarieerd, divers en pluralistisch aanbod, dat onder meer informatieve culturele programma's bevat en minstens voor een bepaald percentage bestaat uit Nederlandstalige programma's. Ten derde moet die een bepaald percentage van de programma's voor doven en slechthorenden ondertitelen.

We moeten ook het risico inschatten dat als wij iets veranderen aan onze must-carryregeling, we vermoedelijk de aandacht van Europa op ons vestigen. Die overwegingen nemen we mee. Die discussie stopt niet op een bepaald moment. We evalueren de situatie permanent.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de mogelijke promotie van een bepaalde schlager door de openbare omroep VRT

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, collega's, dit is geen zware beleidsvraag, maar een vraag die geïnspireerd is door het effect van de verrassing. Onze gewaardeerde collega Johan Verstreken heeft u enkele weken geleden in de plenaire vergadering een actuele vraag gesteld over het nummer van Tom Waes 'Dos cervezas'. Hij vroeg hoe het komt dat zo'n nummer zwaar wordt ondersteund door de openbare omroep en dat andere Nederlandstalige artiesten die ondersteuning niet kunnen genieten.

Minister, ik heb uit uw antwoord onthouden dat dit allemaal tamelijk toevallig was, dat die hit zijn oorsprong vindt in het VRT-programma Tomteterom, dat de VRT geen ondersteuning biedt om die hit te promoten en dat het wordt behandeld als alle andere nummers. Ik was daarom verbaasd toen een bepaald weekblad vorige week een gratis cd aanbood van 'Dos cervezas' van Tom Waes. De cd zat in een hoesje waarop heel mooi het logo van de VRT prijkt.

Blijkbaar had ik toch gelijk toen ik in de plenaire vergadering zei dat dit nummer niet toevallig een hype is geworden: de VRT heeft daar een hype van gemaakt. Blijkbaar wil men dat nummer nog promoten door het gratis mee te geven met een bepaald weekblad.

Minister, is die gratis cd gesponsord? Is dat op kosten van de openbare omroep meegegeven met dat weekblad, of draagt het weekblad daarvoor zelf de kosten? Wat bedragen die kosten? Wat is de reden van dit initiatief? Uit uw antwoord leerde ik dat dit allemaal toevallig was, dat het niet de bedoeling was om dat extra te promoten. Met die gratis cd stel ik wel het tegenovergestelde vast.

Ik heb dit initiatief toevallig gezien omdat het gratis in dat weekblad zat. Ik vraag me af of er nog andere initiatieven ter promotie van dat nummer zijn genomen door de VRT, wat die dan zijn, en wat ze hebben gekost. Als de VRT dit initiatief, dat past in het programma Tomteterom, heeft gesponsord, doet ze wat laatdunkend tegenover de artiesten die in dat genre wel heel goede nummers brengen. Welke initiatieven heeft de VRT ontwikkeld om de echte Vlaamse muziek te promoten?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, het klopt dat de VRT het antwoord van de minister misschien wel zelf heeft geschreven, maar niet gelezen, of althans toch niet ernstig genomen. De daden die de VRT heeft gesteld na uw antwoord, stroken blijkbaar niet met het antwoord dat ze u heeft ingefluisterd. Dat is niet uw schuld, maar het is een beetje flauw van de VRT dat ze u een verkeerd antwoord heeft ingefluisterd.

De heer Wienen bijt zich vast in dit dossier. We gaan er niet diep op in, maar we bepleiten dat de openbare omroep een blijvende inspanning doet voor de Nederlandstalige producties, of het nu culturele producties met een grote C of een kleine c zijn. Dit blijft een opdracht voor de openbare omroep.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer Wienen, ik dank u voor het compliment, en ook de collega's die in de plenaire vergadering het Nederlandstalige lied hebben ondersteund.

Ik ondersteun creatief talent. In tegenstelling tot de heer Wienen, heb ik geen probleem met het nummer 'Dos cervezas'. Dat moet kunnen, het is een ambiancelied. Je kunt het foute muziek noemen, zoals Q-Music soms een foute party organiseert. Het is wel superambiance. Je kunt het vergelijken met wijlen Felice, die ook zulke muziek aan bod liet komen. Noem

het fout of noem het goed, een ding staat vast, de mensen houden ervan. De doelgroep die ervan houdt, blijft nog altijd in de kou staan bij de openbare omroep. Er zou toch minstens één radiozender moeten zijn die voldoende aandacht schenkt aan dit genre.

We hebben niet alleen een minister van Media in dit huis, we hebben ook een minister van Gelijke Kansen. Misschien moeten er ook gelijke kansen komen voor andere artiesten, en niet alleen voor artiesten die worden gepromoot of een exclusiviteitscontract hebben, of een contract om tv-programma's te maken met de VRT. Ik ondersteun alle creatievelingen, alle muzikanten, zangers, zangeressen, die populaire muziek, schlagers, luisterliederen en levensliederen brengen in hun moedertaal. Iedereen die creatief bezig is, heeft het recht te worden ondersteund en moet dus ook gelijke kansen krijgen. Ik hoop dat dat lukt, ik probeer het verhaal van 'Dos cervezas' positief te zien. Het is een kapstok om dit probleem hier even aan te kaarten. Ik hoop ook dat het een nieuwe start betekent en een stimulans kan zijn voor de muzieksamenstellers van de VRT om dit genre ook aan bod te laten komen. Graag een beetje meer chauvinisme voor Nederlandstalige artiesten van eigen bodem.

Minister, ik ben ook benieuwd waaruit deze deal bestaat. Ik hoop dat het ook een stimulans kan zijn voor uitgevers van bladen zoals Sanoma, om niet alleen 'Dos cervezas' bij Story of Humo of een ander blad te stoppen, maar ook gelijke kansen te bieden aan artiesten van eigen bodem die geen ondersteuning krijgen met overheidsmiddelen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Ik heb uit het vorige jaarverslag begrepen dat er een norm staat in de beheersovereenkomst over het brengen van eigen producties, en dat die ruimschoots wordt gehaald. Niettemin wordt er telkens opnieuw een pleidooi gehouden voor nog meer. Er bestaat wat animositeit hierover. Minister, zijn er plannen of wat is uw visie om die norm in de volgende beheersovereenkomst te verhogen? De norm wordt gehaald, maar blijkbaar is er wel ontevredenheid.

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Ik wil hier als primeur zeggen dat ik Tom Waes gisteren heb geboekt voor Rimpelrock. Zonder de VRT. *(Opmerking van de heer Johan Verstreken)*

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik wil het eerst hebben over de Nederlandstalige muziek, want dat is het belangrijkste beleidsissue. Toen we die vraag in de plenaire vergadering hebben behandeld, heb ik aangegeven dat ik dat aandachtspunt zeker en vast zou doorgeven aan de VRT. Ik heb dat ook gedaan en gevraagd om in voorbereiding op de volgende beheersovereenkomst na te gaan of daar duidelijker afspraken over moeten worden gemaakt.

De key performance indicators (KPI) die nu in de beheersovereenkomst staan, worden stricto sensu gevolgd. Verschillende collega's hebben daar in de plenaire vergadering opmerkingen over geformuleerd. De vragen 'Wat is Nederlandstalige muziek?', 'Wanneer wordt dat gespeeld?', 'Moeten er specifieke programma's voor komen?' en 'Moet het worden verspreid in de platenkeuze?' werden daarbij opgeworpen. Dat zijn kwaliteitscriteria die we zeker moeten opnemen. Ik heb die bezorgdheid overgebracht aan de VRT, ik deel die ook, en ik heb gevraagd om er een denkoefening over te doen ter voorbereiding van de beheersovereenkomst. Dat voor wat de Nederlandstalige muziek betreft.

Als we overgaan naar het specifieke geval van 'Dos cervezas', moet ik toch bij het verhaal blijven dat ik bracht in de plenaire vergadering. Het nummertje is ontstaan als een van de uitdagingen die Tom Waes aangaat in zijn programma 'Tomteterom'. Ik heb niet alle afleveringen gezien, maar toevallig wel die waarin hij de 'Marathon des Sables' liep. Ik vind dat we dit met veel respect moeten bekijken en dat het zeker niet cynisch, belerend of lachwekkend is dat hij die uitdagingen aangaat.

Hij had ook de uitdaging aangenomen om schlagerzanger te worden en in dat kader werd samen met professionele mensen het nummer 'Dos cervezas' gemaakt, als een gimmick, als één van die uitdagingen. Dat nummer heeft weerklank gevonden, en daardoor heeft de VRT er de opportuniteit van ingezien om er iets meer mee te doen. Er werd besloten om het via VRT Line Extensions ook een beetje commercieel te exploiteren. Het werd op cd uitgebracht, en daar is mijns inziens niets mis mee. Artikel 8 van het Mediadecreet voorziet immers duidelijk in de mogelijkheid voor de VRT om, naast haar openbareomroepopdracht, merchandising en nevenactiviteiten te ontwikkelen. Het financieel plan bij de beheersovereenkomst geeft zelfs aan dat ook een deel van de openbareomroepopdracht met inkomsten uit deze activiteiten moet worden gefinancierd. Dat was in 2007 32 percent en in 2011 38 percent. Het is dus een heel duidelijk onderdeel van de activiteiten van de VRT. Het is dan ook de taak van VRT Line Extensions, de commerciële afdeling van de VRT, om te kijken welke VRT-programma's of programmaonderdelen succesvol zijn en zich lenen voor commerciële afgeleiden. Natuurlijk moet men binnen de contouren van het Mediadecreet blijven. De VRT doet dit ook met andere dingen, zo werd bijvoorbeeld een boek uitgebracht van Witse of cd's van andere programma's of onderdelen van programma's.

Toen het nummer effectief een hype is geworden – en ik veronderstel dat de parlementaire vragen in de plenaire vergadering daar zeker toe bijgedragen hebben –, heeft de VRT beslist om dat nummer op cd uit te brengen. Het is dus een eigenlijk een eigen commercieel product van de VRT, afgeleid van het programma 'Tomteterom'.

Hoe is het dan gegaan? De productie en opname van het nummer was een onderdeel van het programmabudget, betaald door de VRT. Het uitbrengen van het nummer op cd heeft geen extra financiering vereist. De kosten van deze specifieke actie om het bij het blad Story te voegen, worden gedragen door Story zelf, Story heeft het ook als merchandising of als marketing bekeken.

De single werd uitgebracht op cd en kan ook worden gedownload van het internet. Het is een commerciële activiteit waarvan de inkomsten naar de VRT vloeien.

Ik meen dat ik hiermee alles heb verteld dat hierover moest worden verteld.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, ik heb nog een bijkomende vraag. Vindt u het niet erg, wetende dat heel wat antwoorden natuurlijk voor u worden voorbereid door de VRT, dat u zich vanwege die antwoorden van de VRT hier regelmatig in de commissie, maar ook in de plenaire vergadering, belachelijk moet komen maken? (*Rumoer*)

Ik verduidelijk dit een beetje, voorzitter, minister, want mij maakt u niet wijs dat toen u op 26 mei in de plenaire bent komen antwoorden op de vraag van de heer Verstreken, het initiatief om dit op cd uit te brengen nog niet was genomen door de VRT. U maakt me niet wijs dat de VRT op minder dan anderhalve week die beslissing heeft genomen en die cd heeft kunnen laten persen.

We hebben dit vroeger al meegemaakt. Ik herinner me het incident over de kostprijs van de omvorming van Radio Donna naar MNM waarbij de VRT u antwoordde dat deze commissie daarmee geen zaken heeft. Enkele weken later bleek dat we de kostprijs voor die omvorming toch perfect te weten konden komen. Ik wil u aanraden, minister, om met de VRT een soort regeling te treffen, waarbij u, nog altijd als bevoegd minister, met deze mensen duidelijke afspraken maakt zodat deze toch wel triestige en vernederende antwoorden u bespaard blijven in deze commissie. (*Opmerkingen*)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, als ik het goed heb begrepen, zegt u dat de verspreiding via Story, de VRT niets gekost heeft. Nu komt natuurlijk de vraag van de heer Decaluwe, die ik in zijn plaats zal stellen, of het ook iets heeft opgebracht. (*Gelach*)

Waarschijnlijk is dat niet het geval. Dan is er ook nog de kwestie van de rechten enzovoort: heeft het iets opgebracht voor iemand anders, voor een productiehuis of voor de mensen die het liedje gemaakt hebben? Het is misschien toch niet oninteressant om hiervan ook eens de baten en de kosten op te lijsten.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, minister, ik wil hier kort bij aansluiten. Nu gaat het over financiën, maar ik wil u gewoon ook even meegeven dat het een economisch gegeven is: die Vlaamse muziekindustrie, mensen die in onze moedertaal zingen. Dat is een economisch gegeven en daar moet in de toekomst rekening mee worden gehouden.

De voorzitter: Voilà, vanaf nu is ‘dos cervezas’ moedertaal.

De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik wou in de discussie niet tussenkomen, maar ‘Dos cervezas’ is volgens mij een Spaans lied en geen Vlaams. (*Rumoer*)

Ik wil de gelegenheid toch even aangrijpen om te pleiten, en dat zal ik blijven doen, voor een Vlaamstalig, Nederlandstalig radiokanaal dat we als kerntaak van de openbare omroep omschrijven, zodat deze discussie uit de weg kan worden gegaan.

Of dit nu gaat over een cd die bij de bladen van Sanoma wordt verspreid, in essentie gaat het om een vorm van commercialisering bij de VRT waar alweer een discussie over wordt gevoerd met vragen zoals: “Brengt het iets op?”. U weet dat ik voor de decommercialisering ben, maar ik zou ook niet graag hebben dat we bij elke actie een discussie moeten voeren, want, met alle respect, dan wijken we volgens mij af van wat de taak moet zijn van de VRT.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voor deze ene keer ben ik het eens met de heer Verstrepen voor wat zijn laatste opmerking betreft. Wij moeten hier bekijken of de VRT zich houdt aan het Mediadecreet en de beheersovereenkomst. Het is niet aan ons om opportuniteitsbeoordelingen te maken over iedere actie die de VRT onderneemt. De VRT heeft het programma ‘Tomtesterom’ gemaakt en gelanceerd. Een onderdeel van dat programma was een uitzending over een schlagerliedje. Dat liedje was blijkbaar goed gemikt, het werd meteen een hype. De VRT heeft van die gelegenheid gebruik gemaakt om er een aantal commerciële acties mee te doen. Ik meen dat dit juist getuigt van het ondernemerschap van de VRT. Dat de VRT er wat extra inkomsten mee kan verzamelen, is goed meegenomen, dat is de VRT toegestaan, de omroep wordt daar zelfs toe aangemoedigd. Ik zie dus geen enkele reden om daar denigrerend over te doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de politieke en ideologische onpartijdigheid van de VRT bij de organisatie van het Groot Debat

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, ik moet eerlijk zeggen dat ik enigszins heb gearzeld om deze vraag om uitleg te stellen. Dit onderwerp ligt bijzonder gevoelig. Het heeft niets met slechte verliezers te maken. Het is me echter opgevallen dat de bewuste uitzending van het Groot Debat enorm veel reacties heeft losgeweekt. Bijna alle politieke partijen hebben gereageerd. Daarnaast hebben ook enorm veel burgers gereageerd. Hun reacties staan niet

alleen in de kranten: die mensen hebben ook de VRT gecontacteerd. Om die reden heb ik besloten toch een vraag om uitleg te stellen.

Het gaat me hier niet om de inhoud van het debat. Daar heeft het Vlaams Parlement niets mee te maken. De redenering die ik wil ontwikkelen, houdt vooral in dat we lessen uit een aantal gemaakte fouten kunnen leren.

Ik zou willen beginnen met een aantal citaten uit de kranten van De Persgroep en van de Corelio-groep. Aangezien het een gevoelig thema betreft, is het altijd interessant beide groepen te citeren. Ze zitten echter allemaal op dezelfde lijn.

Ik begin met een citaat uit Het Nieuwsblad van 8 juni 2010. Onder de kop ‘Groot Debat was grote blunder’ lezen we het volgende: “De ongelijke publieksamenstelling tijdens het Groot Debat van zondagavond 6 juni – militanten van alle partijen, maar amper CD&V’ers – was een kwalijke blunder van de VRT. ‘Een grote fout, die wel eens gevolgen kan hebben voor de verkiezingsuitslag’, zeggen communicatiespecialisten Noël Slangen en Jan Callebaut. ‘We leven in een audiovisuele samenleving. Dus heeft dit natuurlijk gevolgen, want bij een programma zoals dit kan je het publiek nog het best vergelijken met een lachband bij een comedy. Zoiets is belangrijker dan je zou denken. Die reacties van het publiek begeleiden de kijker thuis. Het laat hen onbewust weten wie ze sympathiek of antipathiek moeten vinden,’ aldus Jan Callebaut. Communicatie-expert en gewezen adviseur van Open VLD Noël Slangen stelt het nog iets scherper. ‘De VRT heeft hier een zware fout gemaakt’, meent hij. ‘Niemand - ook Bart De Wever niet - heeft hier iets bij gewonnen. Maar de CD&V heeft er wél bij verloren. Dit is heel negatief voor CD&V.’ Excuses? Dat maakt allemaal niets uit. Het beeld van de CD&V die slecht bezig is, leefde de voorbije weken al. Dat is door dit VRT-debat nog eens versterkt.”

In De Morgen luidde de kop ‘Neutraliteit VRT-debat onder vuur’. Verder staat hierover het volgende te lezen: “Het kopstukkendebat van de VRT zondag lokte niet alleen meer dan een miljoen kijkers, het zorgde achteraf ook voor behoorlijk wat wrevel bij de verschillende partijen. Een groot aantal uitgenodigde partijmilitanten moest buiten blijven, terwijl het ‘neutrale’ publiek, dat wel binnen mocht, verdacht veel voor Bart De Wever supporterde.”

We kunnen in elk geval stellen dat de voorbereiding van het programma en de samenstelling van het publiek gebrekkig of, in N-VA-termen, ‘gebrackig’ is verlopen. De VRT heeft onmiddellijk haar excuses aangeboden. De uitzending, met de reacties van het publiek, is echter nog gedurende een hele maandagvoormiddag herhaald. In dat geval is het natuurlijk wat te gemakkelijk excuses aan te bieden. Ik stel me hier vragen bij.

Artikel 29 van het Mediadecreet stelt het volgende: “De programma’s van de nieuwsdienst beantwoorden aan de normen inzake journalistieke deontologie, zoals vastgelegd in een deontologische code, en waarborgen de gangbare redactionele onafhankelijkheid, zoals vastgelegd in een redactiestatuut”.

Artikel 39, tweede lid van hetzelfde Mediadecreet bepaalt dat de informatieprogramma’s, de mededelingen en de programma’s met een informatieve inslag in een geest van politieke en ideologische onpartijdigheid moeten worden verzorgd. Ik wil hier opmerken dat veel mensen me hebben aangesproken. Bij zowat elke vraagstelling aan de partijkopstukken hebben de journalisten naar aanleiding van het antwoord van een bepaald kopstuk verklaard dat dit eindelijk een duidelijk en concreet antwoord was. De rest van de antwoorden was altijd slecht. Dit is in strijd met elementen van het Mediadecreet. Een journalist moet geen appreciatie van de antwoorden geven. Een debat bestaat uit vragen en antwoorden.

Ik heb de debatten op de BBC naar aanleiding van de Britse verkiezingen nauwlettend bekeken. Dergelijke onzorgvuldigheden vinden daar niet plaats. We mogen van een openbare omroep een vorm van deontologische fair play verwachten.

In Nederland heeft tijdens het kopstukkendebat een gelijkaardig incident met het publiek plaatsgevonden. Dat er zo veel verkiezingen zijn geweest, is natuurlijk een voordeel. We hebben heel wat debatten kunnen volgen. Tijdens de uitzending is het publiek verzocht niet meer te reageren. De VRT had dit ook kunnen doen. Dit is echter niet gebeurd. Het is niet evident daar dan als kopstuk te staan. De VRT heeft tijdens de uitzending niet gereageerd. Het was beter geweest op dat moment te reageren en nadien geen excuses aan te bieden.

Ik pleit er in elk geval voor dat de openbare omroep dit allemaal eens evalueert. Ze moeten die evaluatie zelf maken. Dit is niet onze taak.

Een ander belangrijk punt betreft de talrijke reacties van kijkers ten aanzien van de VRT. De klantvriendelijkheid van de reacties van de VRT stoort me – en dan druk ik me eigenlijk nog zacht uit.

Ik citeer een reactie van de VRT op een binnengelopen bericht: “We noteren uw kritiek en uw standpunten. Mocht u problemen hebben met de objectiviteit, dan kan u zich altijd beroepen tot de bevoegde minister. Met vriendelijke groet, de VRT-nieuwsdienst.” Ik kan zo dertig of veertig reacties voorlezen. Het komt er telkens op neer dat mensen met problemen minister Lieten moeten aanschrijven. Misschien zal de minister straks het antwoord van de VRT voorlezen. Waar zijn we hier mee bezig? We weten dat het niet de taak van de minister is de objectiviteit van een programma te beoordelen. Daar is maar een enkele instantie, met name de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), voor bevoegd. De VRT moet niet antwoorden dat de minister hiervoor bevoegd is. Dat is niet correct.

De thematiek van de klachtenbehandeling roept heel wat vragen op. De vormen van klachtenbehandeling zouden in de toekomstige jaarverslagen van de VRT kunnen worden opgenomen. Het is maar een idee. In de loop van de legislatuur 1995-1999 hebben een aantal volksvertegenwoordigers, waaronder de heer Delcroix, toenmalig lid van de commissie Media, voorstellen van decreet ingediend om, naar analogie met de NMBS, binnen de openbare omroep een ombudsdienst op te richten. Die voorstellen van decreet zijn nooit goedgekeurd.

De VRT zou over de klachtenbehandeling moeten rapporteren. We moeten hier eens over nadenken. Er is een systeem, maar dat kan beter. Een rapportering in het jaarverslag zou een mogelijkheid kunnen zijn.

We hebben hier al vaak discussies gevoerd over commerciële en openbare omroepen. Discussies over de inhoud van programma's zijn altijd subjectief. Ik heb heel wat uitzendingen bekeken. Ik heb me onder meer gestoord aan wat aan die grote politieke debatten is voorafgegaan. Zo hebben een aantal wrappers van Ketnet commentaar op politici gegeven. De ene zijn neus was te dik en de andere had mooie schoenen aan. Vervolgens ging het politieke debat van start. De betrokkenen werden tot een soort boksmatch uitgenodigd. Ik verwacht van een openbare omroep wat meer ernst.

Ik wil dit even vergelijken met de BBC en met de Duitse openbare omroep. Ik heb in de aanloop van de Duitse regionale verkiezingen heel wat van die debatten gevolgd. Over de aanpak spreek ik me niet uit. Ik zou willen dat de debatten op een ernstige manier worden gevoerd. Die stomme vraagjes aan de heer Dewinter over Frank Vanhecke en Marie-Rose Morel of aan mevrouw Gennez, werden, terecht, door niemand beantwoord. De politiek is meer dan dat. Men zou dat eens grondig moeten evalueren.

Ik was enorm gecharmeerd over de verkiezingsuitzendingen van Kanaal Z. Daar ging het over inhoud. Daar wordt het kopstuk geconfronteerd met zijn eigen partijprogramma, met andere specialisten, die bijvoorbeeld vragen stelden over de betaalbaarheid. Onafhankelijke experts gingen in debat met de politici, en men liet de mensen uitpraten.

Een openbare omroep moet toch zeker naar objectiviteit streven. De heer Hoflack zei dat de omroep goed bezig is omdat iedereen kwaad was. Het hangt af van hoe men de zaken

interpreteert. Er waren fouten op het vlak van de samenstelling, men kon ingrijpen. Ik vind het zeer delicaat om erover te praten, maar ik ben wel van mening dat er in de toekomst misschien iets moet gebeuren. Ik ben er zeker van dat dergelijke zaken bij de BBC, bij de Duitse openbare omroep niet gebeuren. Dat is gewoon een vaststelling.

Ik stel vast dat er heisa was tussen Phara en de heer De Wever. Men moet de kwaliteitsjournalistiek op de openbare omroep wat verhogen en zorgen voor minder spektakel. In plaats van 1 miljoen kijkers heeft men er dan misschien maar 800.000, maar de uitzending is misschien beter.

Minister, ik geef u mijn benadering. Andere partijen hebben het waarschijnlijk ook besproken. Ik geef u geen partijstandpunt. Het is wel een belangrijk en positief signaal. Ik wil aannemen dat de samenstelling van het publiek een ongeluk was. Maar men moet dan alert zijn en bijsturen, want de media maakt en kraakt. Ik zeg niet we door dat debat een slechte uitslag hebben gehaald, verre van. De trend was al lang niet goed. Daar gaat het niet over. We verwachten wel iets meer objectiviteit.

Minister, druist de organisatie van het Groot Debat door de VRT niet in tegen de bepalingen van het Mediadecreet inzake onpartijdigheid? Ik heb verwezen naar de betrokken artikels. Heeft de VRT maatregelen genomen, of zal ze die nemen om dergelijke blunders in de toekomst te vermijden?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, ik zal iets korter zijn dan de heer Decaluwe. Ik moet hem wel gelijk geven. Ik zeg dat los van de partijpolitieke benadering.

De kiesstrijd duurde maar een goede 40 dagen. Iedereen beseft dat die strijd vooral wordt uitgevochten op televisie. Ik heb al een paar keer gezegd dat onze openbare omroep in Vlaanderen een toch wel vrij dominante positie inneemt. Zeker als het gaat over verkiezingsuitzendingen heeft de VRT zowat een monopolie. Ik zeg niet dat Kanaal Z en andere minder doen, maar feit is toch wel zo dat de openbare omroep door de kijkdichtheid een enorme verantwoordelijkheid heeft. Voor een geprofessionaliseerd bedrijf zoals de VRT, die toch over flink wat middelen en personeel beschikt, zijn dergelijke situaties toch wel onvergeeflijk. Men zou dat op voorhand moeten weten. Als men een debat organiseert waarop men publiek toelaat om te supporteren voor de persoon die vooraan staat, moet men zorgen voor een evenwichtige samenstelling zodat men dergelijke situaties vooraf uitsluit. Ik vind het een professionele fout, die zelfs niet eens met een verontschuldiging kan worden goedge maakt. Als men dat in een privébedrijf doet, volgen er volgens mij sancties. Bij de openbare omroep komt men daarmee weg met een gewone, simpele verontschuldiging. Men laat het programma gewoon draaien zonder in te grijpen. Dat is onvergeeflijk.

Hetzelfde geldt voor wat de heer Decaluwe heeft gezegd over de opmerkingen van sommige journalisten. Als een nietszeggend antwoord wordt gegeven, moet de journalist niet zeggen dat dat tenminste een eerlijk antwoord is. En ik zeg dat ongeacht de partij waarover het gaat, zelfs al is het de mijne. Ik vind dat dat niet kan. Een journalist moet neutraal zijn. Zelfs al is hij enthousiast bezig met zijn job, dan nog mag hij zich niet laten gaan.

De heer Decaluwe heeft het over een ombudsdienst. Zo'n klachtendienst bestaat al, denk ik. Het enige probleem is dat de klachten die daar binnenkomen niet echt au sérieux worden genomen. Er is een voorbeeld. Minister, in een antwoord van de VRT wordt naar u verwezen. Ook dat is een beroepsfout. Men moet niet naar u verwijzen. U bent immers niet bezig met de dagelijkse zaken bij de VRT. U bent niet verantwoordelijk voor de programma's, laat staan voor de inhoud ervan. Dit is een fout, een beroepsfout.

Als dergelijke zaken gebeuren, stel ik vast dat men dat afdoet als een fout die niet zo erg is. Ik vind dat dat niet kan. De regering moet dan toch aan de raad van bestuur en het management vragen om orde op zaken te stellen. Deze verkiezingsprogramma's moeten mensen

informerend. Ze mogen ze niet in een bepaalde richting sturen. Dat is toch wel zeer belangrijk in een democratische rechtstaat zoals wij die kennen. De openbare omroep heeft als taak zo neutraal en professioneel mogelijk de verkiezingsdebatten te organiseren.

Er is nog één punt, waarmee ik het ook altijd moeilijk heb. Er zijn zes kieskringen voor de Kamer en voor het Vlaams Parlement. Telkens stel ik vast dat er maar een beperkt aantal mensen kunnen deelnemen aan die debatten. De lijsttrekker van Groen! voor West-Vlaanderen, mijn eigen kieskring, heb ik geen enkele keer op televisie gezien. Die mensen starten aan de kiesstrijd met een enorme handicap, met een enorm nadeel. Ook daar moet paal en perk aan worden gesteld. Ofwel zegt men dat men de partijvoorzitters uitnodigt, ofwel de lijsttrekkers van de grootste provincies. Dat doet er niet toe. Maar van de ene kieskring wel lijsttrekkers brengen en van de andere niet, kan voor mij niet. Of het over Open Vld, Groen! of het Vlaams Belang gaat, doet er niet toe. Men moet die zaak toch eens herbekijken.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, ik weet niet zo goed wat ik moet aanvangen met wat ik net heb gehoord. U mag allemaal weten dat ik een christenmens ben. In de Bijbel staat dat er in de hemel meer blijdschap is voor 1 bekeerling dan voor 99 anderen die niet hebben gedwaald. Wat stel ik hier echter vast? Er is niet 1 bekeerling, er zijn er 2.

Toen ik hier bij het begin van de legislatuur vragen heb gesteld over de veroordeling van de VRT door de Vlaamse Regulator voor de Media, die later werd bevestigd door de Raad van State, inzake het weren van het Vlaams Belang en zijn toenmalige voorzitter in verkiezingsprogramma's van de VRT, heb ik beide heren niet gehoord over de politieke en ideologische onpartijdigheid van de VRT. Ik ben zeer gelukkig dat beide heren dat nu wel en met verve doen. Op dat vlak zitten we op het goede spoor.

Laten we eerlijk zijn. De excuses van de VRT naar aanleiding van dat debat, zijn heel zwak te noemen. Ze kloppen vooreerst al niet. Het was ook dom van de VRT om de excuses zo te formuleren omdat alle politieke partijen daar aanwezig zijn en ze die zaken ook doorspelen aan hun parlementsleden. Er zijn grove fouten gemaakt. Men kan inderdaad vragen stellen over de neutraliteit van de VRT bij die debatten. De heer Decaluwe heeft terecht gezegd dat de audiovisuele media wel degelijk een rol spelen bij en een effect hebben op de verkiezingen. Wij hebben dat altijd al ondervonden, ook wat betreft het weren van mijn partij in de programma's van de openbare omroep.

Ik wil de minister nog één bijkomende vraag stellen. Men vertelt mij dat de mensen die niet binnen zijn geraakt in de studio bij het Groot Debat, 35 euro zouden hebben gekregen van de VRT voor de verplaatsingskosten. Ze hebben dus geld gekregen voor het feit dat ze zich verplaatst hebben naar de studio's van Videohouse en niet binnen konden. Ik vraag me af of iedereen die daar was die verplaatsingsvergoeding van de VRT heeft gekregen, dan wel of die 35 euro een zoenoffer is tegenover de mensen die niet zijn binnengeraakt. Minister, weet u daar meer van? Hoe staat u tegenover een dergelijke maatregel en een dergelijk zoenoffer?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, ik ben niet zo thuis in de Bijbel en de christelijke leer. Ik bekijk dit zakelijk op basis van de feiten. Ik noem het voortschrijdend inzicht, een term die ik leen van de voorzitter van het Vlaams Parlement, die hem heeft geïntroduceerd. In de verkiezingen staan de zenuwen erg gespannen bij alle partijen en dan wordt er nadien wat meer gereageerd, los van het resultaat.

Ik heb begrip voor de insteek van deze vraag en de reactie. Het gaat over neutraliteit. Dat stel ik ook ter discussie, zeker voor de openbare omroep. Ik heb daarover vorige legislatuur een amendement ingediend, dat is verworpen door iedereen. Ik heb deze legislatuur ook een motie ingediend in de plenaire vergadering en die is ook verworpen door iedereen. Daarin heb ik zeer duidelijk gepleit voor de objectiviteitseis omdat die niet is opgenomen in de

beheersovereenkomst. Daarin en ook in de decreten staat dat we moet werken volgens de deontologie en dat de VRT een zo neutraal mogelijke positie moet nastreven. Daar staat niets tegenover: geen waardeschaal, geen meetsysteem. Daarom heb ik er al dikwijls voor gepleit om dat eens te onderzoeken bij de VRT. In Nederland is er een onderzoek gebeurd op de redactie. Misschien kunnen we daar eens mee beginnen. Ik pleit ervoor om die objectiviteitseis te verwerken in de beheersovereenkomst. We zijn daar niet uniek in, dat vind je ook in Frankrijk. Dan heb je een waardeschaal en een sanctiemodel – ik spreek dat niet graag uit – als men ontsporingen heeft zoals hier. Ik weet niet precies of het een programma van de nieuwsdienst was, want als dat nu net niet van de nieuwsdienst is, zijn ze weer weg zonder excuus.

Je kunt vaststellen dat men een fout heeft gemaakt. Ik begrijp ook de redenering van CD&V in dezen. Nadien is er wel een verontschuldiging gekomen, maar je zit met dat momentum op de televisie. Dat heeft een bepaalde waarde en dat krijg je niet meer rechtgezet ergens in een recht van antwoord in een krant of met een rechtzetting in het nieuws, want de perceptie is gecreëerd. Ik merk dat de geesten eindelijk rijp zijn in meerderheid en oppositie. Daarom vraag ik u, minister, om voor de volgende beheersovereenkomst eens na te denken om die objectiviteitseis en -criteria en sancties te verwerken in dat document. Ik pols nu even of u dat ziet zitten.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, het is een leerrijk debat. Ik hoor van de heer Wienen dat mensen in het publiek zelfs geld hebben gekregen van de VRT. Dan zullen wij de bedragen die wij hadden afgesproken met die mensen niet uitbetalen. Meer zelfs, we zullen vragen om een percentage af te dragen aan de partijkas, zoals ook wij dat allemaal doen. *(Gelach)*

Ik ben getroffen door de Bijbelvastheid van de heer Wienen. De Bijbel zegt ook dat wanneer je een klets tegen je ene wang krijgt, je vervolgens je andere wang moet aanbieden, maar ik heb begrepen dat dit niet in de geest van dit debat is. *(Opmerkingen van de heer Wim Wienen)*

Ik schrok bijzonder hard toen de heer Decaluwe op een bepaald moment naar de communicatieadviseur van Open Vld moest verwijzen om zijn standpunten kracht bij te zetten – hoe diep kan men vallen, collega.

Nu ernstig. De VRT heeft een belangrijke informatieve taak. Volgens artikel 39 van het Mediadecreet moet alles verlopen in een geest van politieke en ideologische onpartijdigheid. Uiteraard zijn we het daar allemaal mee eens, het is een van de basisprincipes. De VRT heeft ook toegegeven dat er met het publiek bepaalde fouten zijn gebeurd en de VRT heeft zich daar ook voor geëxcuseerd. Dat is toch al heel wat.

Ik verneem nu dat ook de heer De Wever, horresco referens, – ik ken ook een paar woorden Latijn – ontevreden was over de behandeling van professor Pieters bij Phara en het debat over de sociale zekerheid, waar blijkbaar het omgekeerde is gebeurd, mijnheer Decaluwe. Daar was het niet de heer Pieters die voortdurend gelijk kreeg van de interviewer, maar veeleer de heer Vandembroucke. Er werd ook gezegd dat de heer De Wever niet wilde komen naar het debat terwijl er een afspraak was dat voor dat thema de heer Pieters zou komen. Ik kom dicht bij wat de heer Tommelein zei: een partij moet de mogelijkheid hebben om niet altijd de grote koppen te sturen en de mensen die erin gaan als zoete koek, wat bij de heer De Wever blijkbaar nog altijd zo is.

Zelf ben ik ook ontevreden, mijnheer Decaluwe. We hebben het debat over ‘Dos cervezas’ gehad in de plenaire vergadering met zes uiteenzettingen daarover. Ik heb nadien Villa Politica gezien: ze hebben er vijf van de zes uitgezonden. Eentje niet, nochtans veruit het verstandigste. Ik heb nog geen excuses gekregen, u wel.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Mijnheer Vandaele, misschien was uw uiteenzetting niet interessant genoeg om in Villa Politica uit te zenden.

Een livedebat met publiek heeft een grote impact tijdens de campagne, en zeker in zo'n korte campagne. Dat zo iets gebeurt, is geen toeval. Een livedebat met publiek, in een studio met stoelen, dat wordt allemaal berekend. Kris Hoflack komt er niet mee weg door te zeggen dat hij het niet wist en dat neutrale mensen de plaats hebben ingenomen van CD&V'ers. Dat is een flauw excuus en een flauwe argumentatie. We moeten dat eens grondig bekijken.

Ondertussen is het kwaad geschied, of er nu excuses zijn of niet. We moeten kijken naar de manier waarop de VRT, die ook leider is in verkiezingscampagnes en verkiezingsprogramma's, deze programma's brengt en we moeten dat eens evalueren. Dat zou goed zijn voor de VRT. Men heeft deontologische raden en commissies enzovoort. Wel, dit is een geval om te bekijken door die commissie.

Er is dus een vraag. Er is bij mijn weten geen ombudsdienst bij de VRT. Wat gebeurt er? Er is een juridische dienst. Daar worden vaak juridische zaken behandeld, maar dit soort vragen wordt beantwoord door medewerkers van programma's. Zo'n dom antwoord kan alleen maar komen van mensen die niet vertrouwd zijn met het behandelen van vragen van klanten. Uiteindelijk gaat het over een klant die de gang van zaken niet apprecieert en daar vragen bij heeft.

Ik wil me aansluiten bij het pleidooi van de heer Decaluwe om een soort ombudsdienst op te richten voor allerlei klachten, niet alleen van de nieuwsdienst maar ook van andere programma's die door productiehuisen worden gemaakt maar uiteindelijk door de VRT worden uitgezonden.

Ik sta nu aan deze kant, maar ik heb het ook vaak meegemaakt aan de andere kant. Alles wordt tot in de details voorbereid. Dit is geen toeval, dit is geen 'accident de parcours'. In de plaats van Marianne Thyssen had ik gewoon gezegd: ik doe niet mee. Want dit kan gewoon niet. Als zo iets gebeurt, kun je nog bijsturen en het applaudiseren stopzetten en een sereen debat voeren. Dit was geen sereen debat, het was een debat dat in een bepaalde richting werd gestuurd. En dat kan echt niet. Of het nu over CD&V of een andere partij gaat, doet er niet toe. Dit is sturen in een bepaalde richting, manipulatie misschien. Dat kan echt niet.

De heer Philippe De Coene: Minister, collega's, ik wil namens mijn fractie ook nog een inbreng doen in dit debat. Er is hier vanuit bepaalde hoek gepleit voor een soort instantie waar je een verhaal kunt aanbrengen, dat dan degelijk wordt opgevolgd. Dat kan een nuttige suggestie zijn. Maar er zijn ook spelregels die je moet respecteren, en iedereen heeft ook zijn persoonlijke deontologie.

Toen ik mevrouw Thyssen nog maar het woord zag nemen en het slachtoffer zag worden van intimidatie, had ik met haar te doen. Ik vond dat bijzonder onrechtvaardig. Eigenlijk moet je dat dan meteen stopzetten. Je moet meteen de spelregels aanpassen en zeggen: we debatteren verder, maar niemand mag het slachtoffer zijn van intimidatie. Iedereen die de regels van het debat een beetje kent, weet dat iemand die intimidatie moet ondergaan, het dubbel zo moeilijk heeft om een punt te maken als iemand die dat niet moet ondergaan.

Men heeft dan een uitleg gegeven over contingenten van zoveel mensen per partij, over mensen die niet zouden komen vanwege het goede weer, extra uitnodigingen, et cetera. Dat is misschien één deel van het verhaal. Je kunt twintig mensen hebben die komen supporteren voor een partij en die zich gedragen, en je kunt twintig mensen hebben die komen supporteren voor een partij en zich misdragen. Daar gaat het om. Als je een televisiedebat organiseert, en je staat toe dat iemand het voorwerp kan zijn van beschimping en minachting, moet je zeggen dat dat niet kan, alleen maar omwille van het elementaire respect.

Mijn fractie en ik beseffen terdege dat het bijzonder moeilijk en delicaat is om vanuit de politiek met de vinger te wijzen naar de deontologie van journalisten. Journalisten zijn

bijzonder kritisch voor ons, wij hebben dan de neiging om kritisch te zijn voor journalisten. We hebben één gemene deler, namelijk dat ons beider beroepen niet erg gewaardeerd worden in de samenleving, als je er de monitors ter zake op naslaat.

Ik heb het gevoel dat politieke debatten soms worden herleid tot een soort poppenkast. Ik had meer het gevoel mij in een dancing te bevinden dan in een zaal waar een debat werd gehouden. Ik heb zelf als politicus al debatten meegemaakt, georganiseerd door private verenigingen, waar je tegen zeer veel moet kunnen. Ik herinner mij levendig een debat in 2007, waarbij de zaal zeer vijandig was. Je moet daar dan 2 uren blijven, en je weet dat je wegkomt met maar één stem, namelijk die van jezelf. Je hebt dan 2 uren verloren en geen 35 euro gekregen, maar tot daar aan toe. Maar hier is het anders, want de organisatie is in handen van de publieke omroep.

Ik heb het niet over de samenstelling, maar over de format an sich. Dat iemand zo misprijzend kan zijn, ten opzichte van wie dan ook die het woord voert, moeten we vermijden. Gezien de trend waarbij het politieke debat wordt herleid tot flipperkast, poppenkast of wat nog meer, zijn we mijns inziens beter af, in het kader van duurzaamheid, om elkaar op een andere manier te bejegenen.

We hebben een paar incidenten gehad. Er zijn er al een paar vermeld, de heer Caron heeft ook een vraag gesteld. Als je dat allemaal samenlegt, denk ik dat we ons allemaal individueel, hetzij als politicus, hetzij als journalist, een paar vragen mogen stellen. De heer Yüksel heeft gepleit voor een soort staking, waarbij we niet meer op die vraag zouden ingaan. Zelfs dat is mijns inziens moeilijk, want als je dat doet, krijg je weer een hoop andere verwijten naar het hoofd.

Toen ik mevrouw Thyssen ‘the day after’ opnieuw in een debat zag, was ik eigenlijk verwonderd dat ze nog leefde. Het moet vreselijk zijn om dat te ondergaan. Mijn partij is daar ook het slachtoffer van geweest, maar je kunt niet voor jezelf pleiten. Dit is niet voor herhaling vatbaar. Meer nog: dit is vatbaar voor zeer ernstige reflectie.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega’s, ik denk dat we het over twee zaken allemaal eens zijn. Ten eerste is de verhouding tussen media en politiek een heel gevoelige materie. Maar dat moet ook zeer ernstig worden genomen, zeker in de gemediatiseerde maatschappij waarin we vandaag leven, waarin de media een heel belangrijke rol spelen in het informeren van de mensen. De grens tussen duiding geven en sturing geven is een moeilijke evenwichtsoefening.

Ten tweede zijn we het erover eens dat er effectief professionele fouten zijn gemaakt. De mensen van de VRT geven dat zelf ook toe.

Ik wil u ter informatie nog even de feiten meegeven, ook al hebt u daar zelf al kennis kunnen van nemen in de media, door de uitleg van de VRT zelf. Ik kan u verzekeren dat de mensen van de VRT-nieuwsdienst zelf met die reflectie bezig zijn. De evenementen van de voorbije dagen hebben ertoe geleid dat men ook daar wel aanvoelt dat er nood is aan zelfkritiek en dat men moet kijken hoe men in de procedures, de voorbereiding en de manier waarop men met die debatten omgaat, door zelfevaluatie wat meer garanties kan inbouwen inzake objectiviteit en onafhankelijkheid, zoals dat ook in het decreet staat. De VRT heeft dienaangaande ook zelf een deontologische code, uitgewerkt in uitvoering van het decreet, waarin die principes vermeld staan. In die zin denk ik dat ook het gesprek dat hier vandaag wordt gevoerd, ertoe zal bijdragen dat ook de VRT deze zaak met de nodige ernst zal bekijken.

Ik zal de feiten meedelen zoals ik die van de VRT heb ontvangen. De VRT heeft het debat georganiseerd op 6 juni. Het decor voorzag in 140 publieksplaatsen. Voor programma’s die met publiek werken, werft de VRT meestal via mailing of publiceert ze de vraag naar publiek op diverse VRT-sites.

In het begin van de week werd door de productie van het debatprogramma vastgesteld dat er te weinig niet-partijgebonden publiek was voor de uitzending van zondagavond. Daarom stuurde de VRT-nieuwsdienst een uitnodiging naar de politieke partijen met de vraag om aanwezig te zijn met publiek en per partij tien tot vijftien mensen mee te brengen. Uiteindelijk daagde de avond van de uitzending per partij een tiental mensen op.

Bij de publiekswerving voor VRT-uitzendingen wordt altijd rekening gehouden met een percentage genodigden dat niet komt opdagen. Bij mooi weer is het aantal afhakers blijkbaar nog groter. De productieploegen werken dus telkens met een kleine marge aan overboeking.

Op zondagavond 6 juni bleek de opkomst echter groter dan verwacht en kon een dertigtal personen uit het partijpolitieke publiek uit veiligheidsredenen niet plaatsnemen in de studio. Aan deze mensen werd gevraagd de uitzending te volgen in de foyer. Deze mensen kwamen uit alle zeven partijen die aan het debat deelnamen. Geruchten dat mensen van specifieke partijen de toegang werd geweigerd, kloppen niet.

Ik zal hier een overzicht geven van het partijpolitieke publiek. In de loop van de week schreef zich het volgende aantal politieke gasten schriftelijk, per mail, in: voor LDD waren dat er 10, voor het Vlaams Belang 22, voor N-VA 20, voor Open Vld 19, voor CD&V 23, voor sp.a 16 en voor Groen! 11. De dag zelf kwam het volgende aantal gasten opdagen: voor LDD 8, voor het Vlaams Belang 10, voor N-VA 11, voor Open Vld 10, voor CD&V 12, voor sp.a 8 en voor Groen! 4. De rest van het publiek was neutraal of niet-partijgebonden publiek.

Bij het binnengaan van de studio werd, zoals afgesproken, eerst het niet-partijgebonden publiek binnengelaten en daarna het publiek van de politieke partijen. Een aantal N-VA- en Vlaams-Belangsympathisanten slaagde er echter in met het niet-partijgebonden publiek naar binnen te glippen. Het publiek van de politieke partijen dat wel in de studio kon plaatsnemen werd daardoor onvoldoende evenredig verdeeld. Omwille van het live-aspect van de uitzending kon men niet tijdig meer ingrijpen.

Concreet betekende dit bijvoorbeeld dat een vijftal CD&V'ers is binnengeraakt. Ik citeer mevrouw Thyssen: "Vlak voor de uitzending zag ik dat er slechts vier of vijf CD&V-mensen in de zaal zaten." Ik denk dat dat wel klopt. Er geraakte ook een vijftal N-VA'ers binnen. De heer De Wever heeft er vijf in het publiek geteld. Het is uiteraard moeilijk het exacte aantal Vlaams Belangers en N-VA'ers die met het niet-partijgebonden publiek naar binnen zijn gegaan te kennen. De eerder vermelde cijfers tonen echter aan dat het om een beperkt aantal mensen ging.

Dat dit alles kon gebeuren, is te wijten aan het feit dat er onvoldoende controle was bij het binnengaan van de studio en er slechts een controle was bij het aanmelden. Uiteraard had dit niet mogen gebeuren. De hoofdredactie van de VRT heeft zich daarvoor dan ook verontschuldigd bij het betrokken publiek en bij de partijen. Er werd daarover ook een bericht naar Belga gestuurd. Ook via de eigen kanalen zijn verontschuldigungen aangeboden.

De dag na het debat werd naar alle gedupeerden nogmaals een mail gestuurd met verontschuldigungen. Of er ook onkostenvergoedingen zijn betaald, weet ik niet. Ik zal dat opvragen.

Productioneel en qua interne organisatie heeft de VRT de nodige zaken bijgestuurd om de publiekscontroles te versterken en zulke moeilijkheden in de toekomst te vermijden. Het toezicht werd uitgebreid via een dubbel controlesysteem zowel bij aankomst als bij het betreden van de studio. Het publiek wordt voortaan een voor een nominatief opgeroepen en naar zijn plaats gebracht. Ook wordt er voorlopig niet meer overboekt. Het publiek wordt ook ten stelligste verzocht niet meer te applaudisseren als een politicus aan het woord komt. Bij live-uitzendingen is het natuurlijk moeilijk om dit aspect te beheersen.

Of een dergelijke situatie in de toekomst volledig uit te sluiten valt, is een andere zaak. Ook het niet-partijgebonden publiek heeft in een debat een voorkeur en zal die ook laten merken.

Men kan moeilijk aan het neutrale publiek bij inschrijving vragen wat zijn politieke voorkeur is. Dat zou trouwens een schending zijn van de privacy. Dan is er de vraag of alleen politiek publiek moet worden toegelaten, maar dat is dan weer een andere kwestie.

In het debat werden scrupuleus de politieke evenwichten gerespecteerd, afhankelijk van de grootte van de partijen bij de laatste federale verkiezingen in 2007. Daardoor was CD&V als enige partij aanwezig in drie duodebatten. De andere partijen sp.a, Open Vld en Vlaams Belang kregen twee debatbeurten en de kleinere partijen LDD, N-VA, en Groen! kregen elk een beurt.

Er is wel degelijk een klantendienst die klantenreacties op een professionele manier verzamelt, centraliseert en beantwoordt. Ook wij kregen een toevloed van mails van mensen die hun klacht tot ons richtten. Wij hebben aan de VRT laten weten dat dit niet de bedoeling kan zijn, dat zij die mensen van een degelijk antwoord moeten voorzien en hen niet moeten doorverwijzen naar de minister die geen degelijk antwoord kan en mag geven als het gaat over inhoud van programma's.

Door het feit dat we dit debat voeren, geven we aan dat dit een ernstige zaak is. Ook de VRT neemt het ernstig op. Ik denk dat men bij de VRT zal nagaan of men meer maatregelen moet nemen om de deontologische code, die er wel degelijk is, in de praktijk beter te doen naleven en ervoor te zorgen dat men voldoende interne reflectie en mogelijkheden heeft om elkaar in evenwicht te houden.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, ik wil u uitdrukkelijk danken voor uw antwoord. Ik heb al gezegd dat ik lang heb getwijfeld om deze vraag te stellen wegens de gevoeligheid.

Voorzitter, ik ben u dankbaar voor dit kort maar goed debat. Het is niet onbelangrijk, want het gaat over belangrijke elementen.

Minister, ik stel vast dat, ondanks alle charters en codes, de VRT onvergeeflijke fouten heeft gemaakt. Goed, die zijn gebeurd. De betrokkenen hebben hun excuses aangeboden, maar dit is in de toekomst zeker niet voor herhaling vatbaar.

Het zogenaamde 'neutrale' publiek kon zich inschrijven per e-mail. U weet ook hoe dat gaat: men mobiliseert elkaar om ook via dat kanaal in te schrijven. Toen ik zondagavond de VRT binnenwandelde, was er veel volk en hoog op de grasberm was er ook iets bezig met publiek: het voetbal. Dat stoort me een beetje aan de openbare omroep: een politiek debat is geen voetbalwedstrijd. Er moet misschien geen publiek bij zijn. Ik heb de indruk dat men een politiek debat een beetje beschouwt als een voetbalwedstrijd, een boksmatch. De grote conclusie kan misschien zijn om op deze manier neutraal te zijn of te zeggen dat men nadien mag applaudisseren, zoals het bij de BBC is. Ik denk dat men toch lessen kan trekken. Het mag geen spektakel zijn. Het moet over inhoud gaan. Als het kijkcijfers kost: so what? Het zou tenminste eerlijk en op een correcte manier verlopen. Vroeg of laat zou er toch eens een grondige evaluatie moeten gebeuren.

Wat de klachten betreft, moet men eerst intern alles eens goed oplossen. In ieder geval, een publiek bedrijf is verplicht om ingediende klachten au sérieux te nemen en op een eerlijke manier een antwoord te geven. Men moet de moeite doen om erop te antwoorden.

Ik ben tevreden dat ik de vraag gesteld heb. Het was een sereen debat.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, ik voel me heen en weer geslingerd tussen ratio en emotionaliteit. Ik zal beginnen met de ratio.

Ik ben blij dat de collega's onderschrijven dat de politieke onafhankelijkheid en de politieke neutraliteit van de VRT belangrijk is, want dat is inderdaad essentieel. Mijn voorgangers in

deze commissie en ikzelf hebben hier meermaals een pleidooi voor gehouden, maar telkens zijn we gestuit op een stilzwijgen bij de andere partijen.

Ik stel vast dat, toen ik ter zake in de plenaire vergadering een motie verdedigde en er het gedicht bracht van Martin Niemöller, de woorden van de heer Niemöller blijkbaar waarheid zijn geworden. De andere partijen ervaren nu ook eens wat het is om bij de VRT niet gelijk te worden behandeld. Wij maken dat al 30 jaar mee. Voor de andere partijen is het blijkbaar een nieuwigheid en leidt dat tot vragen in deze commissie. Ik ben tevreden met het voortschrijdend inzicht bij andere partijen over de politieke neutraliteit van de openbare omroep en over het feit dat er de nodige aandacht aan moet worden geschonken. Minister, ik ben tevreden met uw antwoord omdat u ook zegt dat dit een punt is waarvoor we aandacht moeten hebben.

Dan is er het emotionelere luik. Voorzitter, u bent een beetje de ‘trigger’. Ik heb in deze commissie heel wat hypocrisie gehoord wanneer het gaat over de behandeling van partijen door de VRT. Voorzitter, u hebt het gehad over hoe erg het was dat Marianne Thyssen toch wel door het publiek werd geïntimideerd en dat mevrouw Thyssen ocharme moeilijk kon antwoorden.

Wat intimidatie betreft, hebben mijn fractie, mijn partij, mijn kopstukken van mijn partij bij die VRT al heel wat meegemaakt. We komen van een tijd dat men probeerde kopstukken van mijn partij de toegang tot de VRT te ontzeggen wanneer ze naar een debat gingen. Ik heb meegemaakt dat men weigerde een partijkopstuk te schminken zodat hij goed blinkend en zwetend op TV kwam. Mensen worden geschminkt zodat men mooi in beeld komt. Ik heb meegemaakt dat journalisten ...

De voorzitter: Mijnheer Wienen, u moet bij het onderwerp blijven.

De heer Wim Wienen: ... dat niet alleen het publiek politici van mijn partij intimeerde, maar dat ook de journalisten ...

De voorzitter: Mijnheer Wienen, we zetten uw microfoon uit. *(Opmerkingen van de heer Wim Wienen)*

Mijnheer Wienen, tot voor uw betoog hadden we een sereen debat. Door alles op één hoopje te gooien, bent u erin geslaagd dat debat een slechte wending te geven.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik zeg de dingen zoals ik dat nodig acht.

De voorzitter: Dat ondergaan we al 20 jaar, dat u die dingen zegt.

De heer Wim Wienen: En dat zal ook zo blijven.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Mijnheer Wienen, ik betreur uw betoog. Toen ik daarnet heb gesproken, na de heer Decaluwe, was dat met de duidelijke bedoeling om dit de partijpolitieke grenzen te doen overstijgen. Ik stel alleen maar vast dat u een calimerosfeer probeert te creëren. Misschien is het ook zo dat, sinds uw mensen op een rustige manier op televisie komen, u ook de verkiezingen begint te verliezen. Dat is maar een vaststelling. Ik stel alleen maar vast dat alle partijvoorzitters aanwezig waren tijdens het debat in kwestie, behalve uw partijvoorzitter. We hebben het over objectiviteit en neutraliteit. Als de VRT dan een debat met partijvoorzitters organiseert, heb dan ten minste de moed om uw eigen partijvoorzitter te sturen, en niet de Senaatslijsttrekker. Als enige partij is de uwe erin geslaagd iemand anders te sturen, maar dat even terzijde. Ik betreur dat u dit debat fnuikt en in een richting stuurt die ik helemaal niet had bedoeld.

Ik spreek voor een absolute onafhankelijkheid en correcte zaken. Minister, zelfs de voorbije dagen heeft de VRT foutieve informatie verspreid. Ik heb vastgesteld dat de VRT niet zorgvuldig omgaat met bepaalde informatie. Ik zie namen opduiken van mensen die niet herverkozen zijn. Zelfs mijn naam duikt op. Mensen zeggen me dat ik niet herverkozen ben,

omdat dat op de nieuwswebsite van de VRT staat. Dan moet ik die mensen uitleggen dat ik Vlaams parlementslicid ben en op die lijst stond om te steunen. Dan heb ik vragen bij de kwaliteit van bepaalde mensen op redacties die op dergelijke cruciale momenten de informatie naar de burger moeten brengen. Iedereen kan fouten maken: dat begrijp ik. Als men echter die fout vaststelt, als men vaststelt dat een lijstduwer, iemand die de lijst steunde, niet verkozen is, dan moet men fout die zo snel mogelijk rechtzetten. Zelfs toen de VRT daarover is geïnformeerd, heeft ze dat laten staan. Ik stel vast dat er toch eens moet worden nagedacht over de manier waarop men met bepaalde dingen omgaat.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik wil ten overvloede herhalen wat ik daarnet al zei: de ideologische onpartijdigheid van de VRT is alleszins essentieel. Daarover zijn we het allemaal eens. Elke partij heeft wel voorbeelden van momenten waarop ze zich onheus behandeld heeft gevoeld. Het is echter natuurlijk wel zo dat het streven naar levendigheid in de formats ook wel risico's met zich meebrengt. Het voorbeeld van daarnet heeft daar ook mee te maken. Zelfs voor de partij die in een debat het publiek zagezegd aan haar kant heeft, is dat niet per definitie leuk of positief. Nu, we kunnen de VRT er enkel toe oproepen die onpartijdigheid misschien beter dan dat vandaag gebeurt, te bewaken. Anders zal niet de minister, maar de Vlaamse Regulator voor de Media in de toekomst veel werk krijgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het gratis online videoaanbod van Ketnet

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, we hebben in de pers gelezen dat Ketnet op vrijdag 11 juni met een gratis online videoaanbod zou starten. In een eerste fase zal Ketnet Video zo'n 24 programma's aanbieden. Het aanbod zal regelmatig worden vernieuwd en aangevuld.

Het marktaandeel van Ketnet komt de jongste tijd steeds meer onder druk te staan door de komst van nieuwe kinderzenders op de kabel. Men zoekt dus blijkbaar naar nieuwe mogelijkheden om meer kijkers te bereiken. Er loert evenwel een gevaar om de hoek. In Nederland zijn de programma's van de openbare omroep al jaren gratis te bekijken op het internet, via www.uitzendinggemist.nl. De video-on-demandmarkt is daardoor wel kapot gemaakt in Nederland: dat horen we van diverse getuigen. Doordat de openbare omroep zijn programma's gratis aanbiedt, is het publiek minder geneigd daar nog voor te betalen. Ook voor de commerciële spelers is het daardoor moeilijker om ter zake nog een businessmodel te ontwikkelen. U weet dat commerciële zenders graag een gedifferentieerd inkomstenpakket hebben.

In Vlaanderen is het anders verlopen. Met de ontwikkeling van digitale televisie hebben alle omroepen geïnvesteerd in digitale platformen om tegen betaling video on demand aan te bieden, zoals Net Gemist, iWatch en C-more. Dit businessmodel werkt en wordt door een van de mediabedrijven ook al getransponeerd naar het internet. Dan gaat het over iWatch. In de nieuwe mededeling van de Europese Commissie van vorige zomer met betrekking tot de toepassing van de regels qua staatssteun op de publieke omroep werd een ex-antecontrole ingevoerd op significant nieuwe diensten die publieke omroepen lanceren. Daarbij moet de marktimpact worden afgewogen tegen de waarde voor de samenleving.

Minister, in artikel 18 van het Mediadecreet staat vandaag ook al een dergelijke passage: "De VRT kan nieuwe diensten of activiteiten die niet door de beheersovereenkomst zijn gedekt,

pas uitoefenen na uitdrukkelijke toestemming van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering vraagt daarover het advies van de sectorraad Media.” Minister, kan het dat de VRT een gratis videoaanbod voor Ketnet op internet verzorgt? In artikel 2 van de beheersovereenkomst staat dat de VRT haar aanbod via alle relevante media – radio, televisie, internet en mobiel – brengt. Ze moet daarbij wel de principes naleven van maximale bereikbaarheid, neutraliteit, niet-exclusiviteit en niet-discriminatie. Ze mag ook niet marktverstoring zijn. Is nagegaan of deze nieuwe dienst de markt niet kan verstoren? Werd deze nieuwe dienst voorgelegd aan de Vlaamse Regering?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, ik heb met betrekking tot deze vraag om uitleg contact met de VRT opgenomen. Op basis van de informatie die me door de VRT is verstrekt, zal ik een antwoord geven.

De huidige beheersovereenkomst bepaalt dat de VRT een gratis videoaanbod aanbiedt. Dit blijkt uit artikel 2, paragraaf 3 van het verklarend addendum. Dit artikel voorziet in een internet-audiovisuele-speler met een aanbod uit Net Gemist en met een ander niet-lineair aanbod uit het archief. De videozone is een internet-audiovisuele-speler. Het Ketnetaanbod dat zal worden gebracht, zal uit het aanbod van Net Gemist en uit ander archiefmateriaal bestaan. Dit aanbod wordt, zoals door artikel 25, paragraaf 4 van de beheersovereenkomst wordt voorgeschreven, gratis worden aangeboden. Het gaat immers om een aanbod dat over eigen of ingehuurde infrastructuur worden gedistribueerd. In dat geval moet het aanbod universeel en gratis toegankelijk zijn.

Artikel 2 van de beheersovereenkomst verwijst naar artikel 25, paragraaf 4 van de beheersovereenkomst. Deze bepaling maakt een onderscheid tussen het aanbod dat over eigen of ingehuurde infrastructuur wordt gedistribueerd en het aanbod dat met behulp van distributeurs of dienstverleners wordt verspreid. Dit eerste aanbod moet gratis en universeel worden aangeboden. Met betrekking tot het tweede aanbod preciseert artikel 25 van de beheersovereenkomst dat de principes van maximale bereikbaarheid, neutraliteit, niet-exclusiviteit, non-discriminatie en marktconformiteit van toepassing zijn. Aangezien het in dit geval een aanbod betreft dat over eigen of ingehuurde infrastructuur wordt gedistribueerd, moet de VRT het aanbod gratis en universeel aanbieden. Dit is ook het geval.

Artikel 18 van het Mediadecreet bepaalt, zoals met de Europese Commissie is afgesproken, dat nieuwe diensten die niet door de lopende beheersovereenkomst worden gedekt uitdrukkelijk door de Vlaamse Regering moeten worden goedgekeurd. De Vlaamse Regering moet hierover eerst bij de sectorraad Media advies inwinnen. In dit geval gaat het echter om een dienst die expliciet door de beheersovereenkomst wordt gedekt.

Het gratis aanbieden van een aanbod op aanvraag is overigens niet nieuw. De VRT is reeds in januari 2009 met de videozone gestart. Het aanbod van gedeeltelijke of integrale programma's is geleidelijk uitgebreid. In het begin ging het weliswaar om een aanbod met een lage internetkwaliteit. De uitbreiding geldt ook voor het kinderaanbod, zoals Karrewiet en Kaatje, op de website www.ketnet.be.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Volgens de minister past dit nieuw aanbod in de beheersovereenkomst. Ik neem hier akte van. Het is een verdedigbaar standpunt. We zijn enkel bezorgd om de delicate evenwichten in het landschap.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■